

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور

ه کانون ثانی ۳۳۸

نومرو : ۱۸

برنجی سنه : ایکنجی جلد



« کولار »

عزری : خالده نصرت خام

نه یازیق که کولار محرومی لزومسز التفاتلر و قورو
جیلرله همون ایدمه جکم. زبرا بنم نادبیات جدیدنک
« غالان عزری » قدر طعنه‌لی برماضیم وار ونده
بو کون ویران اولان او ماضینک یوکسک تپه لرندن
یو وارلانیکن بر هوا اولسون دیبه یولده تصادف
ایشکله هبه ایدمه جقدر بول شهرم ...

زوالی جنابک. کم ییلر بلسک صرف برنشویق
وجیلرله ایچوندی. کولار محرومی مادام دوسوینیه
بکزند. بونکله قالمه بدی نه ایسه !. برده « آناطول
فرانس » دن بحث ایدنلر شهبلی کوزلرله باقدینی
سولدی. انسان حیرت ایدیلور. اولکی لالایلاک
وجیلرله کاراق نه ایدی؟. صوکره کی تینیزلاک قیصه قانچاق
نه ...؟

آکلاشیلیور. غالباً استعاره و ترکیب استادلی
بویه برطاقم اولور اولاز سوزلر سولمک ایچون اتفاق

وخم برصننه کپیرمیش کی، صولفون، درمانسز،
نومید چیقور. یعنوب قدری برمندی تی تشجیع
ایک مجبوریتده قالدینی زمان، بر ابداع زحمتی
جکمش وشو جله یی بولایمیش : « استعباله برشی
وعد ایتک احتمال اولاییلر ! »

صنعت عالنه داماد کی، دوکوله درنکله،
باشنه آتون سربرک، پشندن التهار اوقوبه رق
مندی آتی ویا استمدادسزلی جاریلر وجوه لر
آرمه سننده یاشایان ماحل شهزادعلری کی حقیقتک
زهرنن اوزاق یاشاقتی دوغرو دکادر. بر دوستم
دیوردی که ایلک مدح ایدیلر یک زمان کی یازی اوقودجه
دهشته دوشیورم، صنعتده شیمدیبه قدر الک بیوک
موقیم او مدحه ایتفاق اولشدر !

قاراقلرده اونوتوش کنج و بدبخت بر قابلی
کشف ایدن وعصرک بتون هواستی چکرلینه حبس
ایتن ساخته بر هولای دورن منقلر صنعت قدر
وطیکده الک بیوک خبرکارلیدر. تقریض برنزاکت
اولدیندن هیچ بر صنعتکار واستادی بولفاقدن
مع ایدمه ییز، فقط تنقید، آرمه صره، کجه بولجیلرینک
قورقوج کذرکاهنده برشمش کی چاقلیدر.

اسکی نسلک کوتو اثرلی هجوم ایدلکسزین،
یواش یواش، فنا بولدی، فقط انسانک الک بیوک
ضغیله نفدی ایدن کوتو « اخلاق » ی نسلدن نسله کچور.
بو کون بیله دوستلله تنقیدی بربرندن آیراییلر
نه قدر آزدرد !

کندینی اوکرتمکدن زیاده تصدیق ایتدیرمک
ایسته یین بر مندی، بر قواف چراغندن ده آز
دکا کوسترمش اولور. — فالخ رفقی

حالبوکه بونلرک هیچ بری کوزل دکادر و هیچ برنده
شعر یوقدر، هسیده مرضی در، وصیفینیدن دوغان
مادی حاللر ونومیدلکلردر. سودا ... اون یاک آزی
کیسه دویه ییلر ویک آز کیسه اونک جورینه،
صفاسنه تحمل ایدر. الک روحسز انسانلردر که عشقک
ایچندن آبری برقیصه قانچاق، برعلت وصیفه تی چقار برلر.
حالبوکه عشق دینن کنیش ویراق بیکار بونلرک هسیده
برابر در. بوراده مرحتک کوزل چچکلرله اهانتک
وعذابک زهرلی چچکلری بردالده بیزر. شفقنله خویلا
یان یانه دورر. بر محرو و صنعتکار ایچون مرض
وعذاب بیوک صنعتی یاراتقی ایچون لازم اولان
واسطه لر در. بوقسه کولارده اولدینی کی براسه اس
دکادر. روحک عاقی بر نتیجه کی کوسترمه ییز.
بلکه روحده کی علت واسطه سیله ده کوزل، ده
نازه و قوتلی نتیجه لره واریلر. فقط بونک ایچونده
هرشیدن اول روحک، دماغن و قلبن ای بردرس
آلمه سی، دماغک و قلبک بیوک تجربه لر کپیرمیش بولنسی
لازمدر. صنعتکار ایچون لازم اولان مرض، حس،
عذاب تجربه نیک الدن کچمکجه هیچ برایشه یاراماز.
بو تجربه یی کپیرمه یین قلبک و دماغک روحده پک دار
وکور کوسز بر روحدر. هیچ شبهه سزکه بویه بر
روحده کندندن بشقه سی طایفه ماز. — علی نامق،
سوزان وسیرا اونک ایچون قراکافدر. ایشته پک
کنج خالده نصرت خامده بویوزدیرک نامقکده هشت
عذابی، سوزانک عشقی بردرلو دوباماشدر. بویه
قراکاق روحلی برانسانک درلودرلو عذابله قورنان،
حرصلرله یانان، علتله صولان قلی آنجی آکلایان
وییلن تجربه یی برصننتکارک النده ای برماده در.

کولار محرومی النده کی بوماددی آنجی اوزون
برجات تجربه سنندن مکره صنعت قالمیه دوکی ایدی.
اساساً هپ بویه دکلی؟. رومان یازقی بر آرفضله
یاشایانلره و بوق کوره ناره ویرکیدر. کنجیلر ایچون
کندی قیلرندن و کندی روحلرندن ده ای بر
موضوعی اولور؟. حالبوکه ایشته کندی روحی
و کندی قلبی حکیایده بشقه انسانلره ویرسه ک
نه قدر اکر تی اولور.

بونک ایچوندیرک کولار عادنا اولن سوزانک
مدافعه نامه سی کی برشیدر. حالبوکه رومانجی ایچون
بی طرف قالمی لازمدر. اوله حس ایدیورز که خالده
نصرت خام بتون سرعته بتون واسطه لری، مدافعه لری
وشاهدلرله سوزانی سومکه، سودیرمکه، مرحت
ایتمکه، ایتدیرمکه چالیشیور. حالبوکه بومقصد آشکار
اونقله برابر کندینه طوغرو یورونیلن سوزان هپ
قاجور، کیزله نیور، کوزمه کوروننیور وساده
محروک ایچنده ییشایور. سوزانی سومک ایچون نه
خوینی، نه چهره سی، نه عادلیری، هیچ، هیچ
برشیخی بیلیور. بزه ایکنجی درجه ده لازم اولان
علی نامق بوراده ده بارزدها سیوریش بروضعیده
دورنیور و کتانی پتیروبده قاپادیمز صره ده شاید

ایتملر. نظیف بکده بشقه بر محرو « سن نغمه یین
دها بیوکسک ؟ » دیدی. خالده نصرت خامه وظیف
پک درجه سز بولندیکی محرو صورملی. وسوزلر
ایناندیلری؟. محجوبیدلر؟ بوقسه مغروری؟..
خالده نصرت خام برزمانلر بزه « کیت چهار،
کلیم می ؟ » کی یکی کنجک پک آرنده کوردیکیز
کوزل منظمه لری اوقوتدیردی. لکن کولارده او
شاعر خالده نصرت خامک موقفیتی حس ایدیلور.
اولا حکایه ایدیلن شی و حکایه نیک طاقیدینی روح شعره
کپیرمه یین صنعت هواسته تحمل ایتمن بر روحدر.
خالده نصرت خامک بو « رومانیک » انسانلری
یاشایانلر، کورنلر و دویانلر ایچون اساساً اوله ایکیز
روحسز و قیصه سز انسانلردر که حیانه نه آجیر
نه سوه رز ونده آگه سنی ایسترز. بزه صفوقاق
و برلر، هواستی بوزارلر و آنجی بیوک قدرتلرک
آندره بزه پک سوعلی، مونس و مرحت ایتدیرمچی
برخالده کورونه بیلرلر. رفاغل دینن انسان اصلده
لوقدر بریاد و لوقدر طانتیز شیدر که اوله بر انسان
هرکسک مغروری در. هرکه ایکیزمه و برر. هرکی
کندندن قاجیر. لکن بیوک لامارنیک بابانیز قدرتی،
ده ای اوخاقی کوزلر سزک اوکندمه صاریشین یوزی،
صیغه وجودی و اوزون ساچلرله سوعلی کوسترمیور.
بو کون حیسانده ایکیز، سفلی و فنا اولان رفاغل
صنعتک کوزل هواستی ایچنده سوعلی، طانی
و روحلیدر.

ایشته خالده نصرت خامک علی نامقده اصلده
بویه بریاد، بویه روحسز بر آدمدر. بلای که بواکم
محروک هنوز صنعت هواستک طانی روز کارینه قانامدینی
زمانلرده بولنش و محرو طرفندن کولرجه انهم
برایجاد کی کیزی کیزی سولیش، بکینه ایش...
ایستردک که بو آدم صنعتک هواستی قدرتی بر آلدن
آسین و کوزمه بر دقیقه بیله عادی و ایکیز کورو.
نمدن بیوک و بیوک کورونون .. بجه کنج قادیانلر
وارککار واردر که عشق کنیش بیکارندن ایچمه شاردر.
خویالرنده یاشاندعلری بر خسته، صاری، شاشقین
وعصی کنج ارکک ویا قادی خیالی پک شعرلی
وجاذبلی بولورلر. زوالیلر بیلرلر که دوشوندکاری
انسان دنیانک کچیرکین، الک روحسز برانسانیدر.
نه آله طوتولور بریانی، نه کوزله کورونور برطرفی
ونده مدحه دکر بر روحی واردر.

چوق ایستردک که خالده نصرت خامک علی نامق
وسوزانی بو خالده اولسون و خالده نصرت خام
صاریشین کنج قادی خیللری، صرف ای صیفینسینک
ویردیک راحسز لکاری بزه کوسترمه سون. مرضیتی،
شعری، حساسیتی صنعتنه قاریشمش بولونون. فضله
راحسز علی نامقک شعرلی حالی اوستنده اکر تی
دورسون و سوزان بشقه برسوزان اولسون. بتون
صیفینیلی کنجک، دار بورکلی نازه لک و عصی
طولارک آغیر قوقولر ایچنده عشق زهر، ورم،
جنایتله بر آراده کوردکاری، بر آراده بولندلیری
هیمن بیلر.

عزت ملیح بک ممیمیت

عزت ملیح بک، یازیلرینه حیران اولمایان محررلرک حرکتلرینی توصیف ایچون چوق کوزل برکله بولمش: جرأت! عزت ملیح بک شدتلی مقاله سنه بوعنوانی مناسب کورمش. بنده فرقته وارمدهن «درگاه» کچن نسخه سنه برقاچ دوشونجه می یازمش اولقله بو «جرأت» توخنه دوچار اولدم.

عزت ملیح بک، ادبیاتده «حزن و تبسم» ایله آجیلان بو شفا آینه، فضله جدیله شهیه رگ صوگ موفقیاتلرینک شرفی برقریرانتم کی یاقه سنه طاغوب کزه چکی یرده بردنبره جدیله شدی و شهرتک شاهراهی اوزرنده دوردهق نطقه باشلادی. برقاچ تورک حریرنه خطاباً یازدینی «جرأت» عنوانی مقاله شهرت شاهراهی اوزرنده بوتوقه بکزه یور. عزت ملیح بکک بنم حقهده یازدینی سطرلردن یالکزیری طوغرودر، دیایی کی ادبیاتده نه برنام، ونه ده برارم واردور برمیتدی. ایشته برمیتدی اولدیم ایچوندرکه برچوق نامدار و اثر صاحبی ادیبلرینک «حزن و تبسم» ی مدح صدندده ایچدن ایچیه طرافته کیریمدهم. جناب شهاب الدین بک «حزن تبسم» دن طرافتله بحث ایدر، مدح صدندده موجود بر شخص اولیان یشیلی زاده رضینک آغزندن:

کلام الملیح ملیح الکلام

دییه برده عریجه شعر ابداع ایدوب آکلایش صاحبی اولانلری ایچدن ایچیه کولومسه تبرکن اونلر طرفندن عزت ملیح بکی غبطه ایدوبده ایدیرمش اولقله اتمام ایدلر. لکن بون بوله معنیار برمدده بولومسیدم قارئلر بنی معاذالله کوچک رغبطه کشلکله اتمام ایدرلر. و بو غبطه حسی عزت ملیح بک کی برعمره مضاف اوله جی ایچون بنی دلخون ایدردی. خایر! بن مبتدی، نامی و اثری اولمیان بر محرر اولدیم ایچون «حزن و تبسم» حقهده طوغرودن طوغریه دوشوندیکی سولیدم. او فکریم صرف عزت ملیح بکک صوگ اثرینه عایدی. لکن بو مناسبته فکری اتمام ایدیم.

دییه چکیم که عزت ملیح بکی دولاماجلی جله لرله خالرتوازه مدح ایدن طاعش محررلرینک شیولرینی ادبیاتله یقیندن یقینه اوغراشان کنجلر درحال آکاد بورسده بر طاق صاف قارئلر و عزت ملیح بک آکاد بورلر، طریف منقدلرین عزت ملیح بکی طوغرودن طوغریه اثرینک ذکرله توصیه امکان بوله مادقاری ایچون بوتارک و یانه ده، برلینده بوتاره زیلیاده صحیه وضع ایدوب، فرانسه جهیه، آلمانجهیه، ایتالیا جهیه و اسپانیولیه به ترجمه ایدیلدیکی سولیدورلر. آز چوق ذکای اولان بر غرنه قارئ کندی کندینه دیمیزی که: «عجبا عزت ملیح بکک اثرینی فرانسه جهیه کچیردن فرانسه حریری، اسپانیولیه به کچیردن اسپانیول ادبی، آلمانجهیه کچیرن آلمان ترجمی و ایتالیا جهیه نقل ایدن ایتالیا حکا به جیسی تورکجه تک

بو انسا ناردن برینه آجیه قلمدن لازم کایورسه بر آزجی «زوالی نامی!» دیوروز، سوزانی آکبوز زیله... خالده نصرت خانک لسانی صانکه قوشبور، بشرک ایجاد ایتدیکی اک صوگ سرعنه بزه نتیجه یی کوترمه کچالیدور. بو اوله بر اسلوب و اوله بر لسانی که وطفه سی بر آن اول تمام اتمک ایسته یی نونجی مامورلر کی آلابیلدیکنه قوشبور، ایلرلیور. صانکه بوراده کی لسانی، اسلوبک و طیفه سی «ایشته! سوزان زهراندور» دیمکدر. حالبوکه سوزان اولومک ملادی ملادی ملادی قدر ناپوک لدنلر و ذوقلر کوردی، نه قوتلی املار ییشنده قوشدی. بز بو املاری، بو ذوقلری بتون قوتلرله کورمک ایستردک. زیرا سوزانک اولوی صوگ ایشدر. هیچ شبهه سزکه سوزان محضا اولمک ایچون ایدیمده دی. زهرنک ایچون سومه دی. خالده نصرت خانک بو لسانه سسینر خلقک تربیه وسکونندن جرأت آلهرق هر آغزیه کانی سوله به بیللردن بعضلری نام قادین دبدی. اگر قادین دبی دیه آیری برشی وارسه و هر قادین ایچون محق او دبل ایله یازمق لازمه بیله توصیه ایدرم. خالده نصرت خانم ارکاک دبلله یازسین.

عجبا قادین دبی دین شیک نمونه لری بوله شیلریمیدر؟ «بکا غاس ایدن هر فرد سوبور، بدبخت اولبور. یازیق دکلی اونلره... بن بیلدیم دوق تورلرک مبالغه سی...»

نمدن بزه چوق کشیلر دائما تحف تحف اسملر قوللاز. سمرا، سارا بیلم دها بونلره بکزر شیار انتخاب ایدر. امینه، فاطمه اسملرینک کوزلکلی حالا بیلمیورمی بز و حالا بوسملری سومیورمی بز. بوساز، سمرا، سوزان آدم تقلیدی و قادین اوزنک ککنندن بشقه ندر!

حیانهده بیله بوله اسملری طاشیان انسا نلرک روحلری، باشلری، صاچلری قاریشیق اک باغایی انسا نلردر. حالبوکه بر ادبیات نمونه سی ساده، کوزل و سوبلی اولقله برابر بوله ایچه لککاری، کوزل لک لریده طوبلاش بولمیدر.

خالده نصرت خانم البت که هر کسدن ابی آکاد مشدر. اولان بر آدم نطق سولیمز، اولوم آتی سوزنک وحسک چکیلوب بتون دوشونجه لک برنوع مرافقه شکنده درونیه شدیکی بحرانی برآندر. اولورکن هر انسان هر کسدن فضله کندی دوشونور، آجسیله اوونور. بنقه لری تسلی اتمک، قصدرلری سوبلک عئلندن بیله کچمز. جان چکیشن بر انسان ها... خالده نصرت خانم! اونک فایه سی بردقیه دها یشاق... و راحت قلووشه قدر.

انسا بتون بو قصورلر بو کون خالده نصرت خانک دیله یکی قصورلردر طنندنه. و ایچه بیلورز که خالده نصرت خانم قیصه بر زمان صوکره بو کون آز سودیکی قناعتنده اولدیمز کوللرینی کورمک و آکمی بیله ایسته میه چکدر.

فوزی لطفی

صوگ ادبی اثرلرینی برر، برر تدقیق اتمش ده عبدالحق حامدک، فکرتک، خالد ضیالک، حسین رحیمک و بونلره عائل بیوک معاصرلرک اثرلری آرمه سنده عزت ملیح بکک «سرمد» بنی بکنمش و هنن اونی ترجمه به کیریمش... یوقسه... یوقسه بین الملل آشناقلری اولان عزت ملیح بک «سرمد» بنی او لسانلره کندی ترجمه ایتدیرمش... چونکه بونک بر ماسری واردر. عزت ملیح بکک بر اورونکی اولان دیکر بر اسلام محرری یعنی تورکک فصولیسنه کوره عزت ملیح بک نه ایسه عجمک خافلهه نسنبله اوسی اولان ابرانک سابق استانبول سفیری پرنس ارفع الدوله میزا رضا دانش خان «مفلومه صلح لاهی» عنوانی اثرینی یالکزفرانسجه به، آلمانجه به و اسپانیولیه به دکل تمش ایکی بنی ملنک لسانه ترجمه ایتدیرمش. عجبا «سرمد» کده حدودلرین خارجه ده ک موفقی بو نوعه نیدر...؟

اوت، آز چوق ذکای اولان قارئلر بو شبهه به دوشلر. لکن اونون عاملی که بزم قارئلرینک قسم اعظمی تورکدر. یعنی قفاری عسکری انتظامه آلیشش بر ملک چوققلریدر. بیوک ادیبلرینک توصیه لری اطاعتله ناتی ایدرلر و «حزن و تبسم» ی حقیقتاً برشی طن اندرلر. بیوک ادیبلرینک بونز کتی ایشته بوله غریبتلر تولید ایدیلور، نه غریبدرکه الکدرکلی بر تورک محرری اولان حسین رحیم بکک سنه لردن بری برچوق دکری رومانلری انتشار ایدرده هیچ کیمسه شق شقه ایتر، غرنه لرین هفته لرجه مشغول اولماز؛ صوکره بر «حزن تبسم» بتون بو مظهر بتره برخله ده ایدر. بزکنجلر ادبیات جهی کوزلره باقدیمز ایچون بو حال فارشو. سنده بهوت اولبوروز. اگر تنقیده نزا کتک بوله ملی برضری اولمسهیدی دیردک که: عزت ملیح بک وارسین ادبی شهرتک موهوم برلنتی طانتین... بو بک معصومانه برواهمدر. بیلیم که هر ملک کنده عاجز محررله مشهور ادیبلرک بخش ایتدیکاری الیفاتی مقدمه لر ضررین برتسایدردر، بهرلوق، بهرمل و اوغوست دوروشن کم بیلیر فرانسه ده قاچ کنبه بوله مقدمه لر والیفاتنامه لر بخش ایتدیلردر. البته فرانسه جهیه چوق چالیشان بر تورک کنبه ده بخش ایدرلر. عزت ملیح بکک بولانلاری جدی به آلیشی آجی ای قلیلیک کنه دلالت ایدر. یوقسه اثرلرینی هپ او قوبوب حیران اولدیمز بر «بهرلوق» نک عزت ملیح بک کی بر نک اوغلی کنبی و اونک طانی صو فرنکی ذوقنده کی رومانی حقهده نه دوشونه چکنی ادراک ایدمه به چک قدر غافل دکاز.

معافیه عزت ملیح بکک برر برر اسملری صایدینی فرانسه و تورک مفلتری اوکا ادبی موفیت دنیان بو کوچ انتحالی کچیرمه دیلر. بوراده خوش بر فقره یاد ایدم چکم. چونکه چوق برنده در! فقره بو: بر زمان بترسورغ کبار عالی کوزل قادیلره، زنگین پرنس لره دولیمش و او عالده غایت یاقیشلی، کوزل، شیق بر دلیقانی وارمیش. فقط بول دلیقانی، الهک حکمتی، هر درلو ثروت، عنوان و اندام مالک اولدینی خالده استعدادجه بر صفرمیش و الک بیوک املی ده